

In Alert van juli/augustus stond het artikel:

'Directe hulp noodzaak voor volledige verwerking van schokkende gebeurtenis'

Trauma Opvang Nederland pleitte hierin voor hulpverlening binnen enkele uren na een ramp of crisis, zelfs bijna als noodzakelijke voorwaarde om een schokkende gebeurtenis goed te kunnen verwerken. Enkele citaten uit dit artikel:

- 'Wanneer mensen met een ramp of crisis worden geconfronteerd is het noodzakelijk dat zij onmiddellijk in de eerste uren traumahulp krijgen. Alleen dan blijkt dat een volledige en gezonde verwerking van een schokkende gebeurtenis de meeste kans van slagen heeft.'

- 'Directie en medewerkers treden zelf vaak op als hulpverlener en coördinator. Op het oog moedig en sympathiek, maar beslist niet verstandig. Zijzelf zijn immers evengoed slachtoffer en moeten dus gelegenheid krijgen om met een neutrale medewerker van een opvangteam een gesprek te kunnen hebben'.

nodig is geweest. Adequate reacties zijn o.a. het geven van erkenning, serieus nemen van gerezen problemen, niet onnodig dramatiseren of problematiseren, tonen van oprechte betrokkenheid en bereid zijn praktische problemen op te lossen. Het gevaar van snelle externe hulpverlening is dat dit zo belangrijke natuurlijke steunsysteem zich mogelijk terugtrekt: er zijn nu immers toch deskundigen...

Bedrijven en organisaties kunnen zelf veel doen om de eerste zorg voor hun personeel vorm te geven door zich goed bewust te zijn van de (bedrijfs)risico's, door te zorgen voor goede procedures en voorlichting, door periodieke trainingen en/of simulaties en door het bieden van praktische en emotionele steun als zich een crisis voordoet. Als medewerkers dan ook nog enkele weken na een schokkende gebeurtenis vanuit oprechte betrokkenheid worden gevolgd en bij blijvende problemen

Gaat het hier om traumaopvang als 'big business'? In Alert van juni hanteerde professor Smalhout de botte bijl en beweerde dat psychosociale hulp na schokkende gebeurtenissen – zeker voor mensen in een werksituatie – eigenlijk flauwekul is.

Beide artikelen kunnen gezien worden als uitersten van een al langer durende discussie. Hierbij wordt door Trauma Opvang Nederland verwezen naar de wetenschap die het standpunt zou onderbouwen dat per definitie binnen enkele uren traumahulp beschikbaar moet zijn. Deze stelling is onjuist en misleidend! Er bestaan geen wetenschappelijke onderzoeken die deze stelling onderbouwen. Integendeel, recente onderzoeken hebben laten zien dat getroffen mensen weliswaar zeer tevreden zijn over de geboden hulp, maar dat éénmalige contacten met een hulpverlener leiden tot geen of soms zelfs negatieve effecten wat gezondheid en welzijn betreft.

Het is inmiddels een open deur intrappen, maar schokkende gebeurtenissen raken mensen emotioneel en geven per individu verschillende reacties, in eerste aanleg vervelende - maar normale menselijke - reacties waarmee niks mis is. Slechts bij een beperkt aantal mensen ontstaan op den duur ernstige psychosociale problemen die zeer reëel en soms langdurend zijn.

De directe omgeving (baas, collega's, familie, vrienden etc.) speelt in eerste instantie een belangrijke rol. Als dit natuurlijke steunsysteem adequaat reageert, herstelt het grootste deel van de mensen zonder dat hiervoor ooit een gespecialiseerde hulpverlener

worden doorverwezen voor behandeling, dan doen bedrijven het uitstekend. De ervaring leert dat deze bedrijven op termijn niet meer medewerkers met verwerkingsproblemen hebben dan bedrijven waar per acut externe hulpverleners worden ingevlogen.

Hulpverleners moeten normale menselijke – soms heftige – reacties op schokkende gebeurtenissen niet onnodig problematiseren om de eigen markt te creëren. Mensen en hun directe omgeving beschikken over veel veerkracht, waarop ze zelf in eerste instantie een beroep moeten en mogen doen en waarop hulpverleners in eerste instantie kunnen vertrouwen.

De stelling dat directe professionele hulpverlening een must is om hoge ziektekosten en WAO-instroom te voorkomen, is een onnodige bangmaker en nog nooit aannemelijk gemaakt.

Hulpverleners kunnen desgewenst prima hun expertise inzetten als ondersteuning in het 'managen' van de crisis en als aanvulling op de steun die getroffen mensen krijgen vanuit hun normale steunsysteem. Dit geldt zeker voor situaties waarin sprake is van grote verwarring en chaos, wanneer medewerkers zich tijdens het incident extreem machteloos en angstig voelden en/of wanneer sprake is van (verwijtbare) fouten, ernstig lichamelijk letsel of overlijden. 🔥

Peter van Loon, Projectleider Hulpverlening,
Instituut voor Psychotrauma, www.ipv.nl